

מסורת הש"ס

א) נגירתת הרי"ף והראש"ש שבות סביאל לא תעשה מנגלא, ב) (לעיל לב: וש"י), ג) עירובין 15: ד, גי'ז שס חגיגה טז: חולין פה,, ד) [קדושין לו.] ושס אימא בני ישראל וסמך ב"י סומכין וכו', ו) [במוספות לעירובין 15: ד"ה וסמס ספרא לא גרסו דבני ר"י ע"ש], ז) [מוסף פ"ב ה"ב], ח) [פי' מהרש"א ועיין בתוס' עירובין 15: ד"ה מילכ בת שאלו, ט) [ועיין תוס' עירובין 15: ד"ה ללמא], י) רש"י,

תורה אור השלם
1. דבר אַל בני ישראל ואִמְרַתְּ אֱלֹהִים אֲדָם בִּי יִקְרֶיב מִפֶּנֶם קִרְבָּן לִי מִן הַבְּהֵמָה מִן הַבָּקָר וּמִן הַבָּיִט תִּקְרִיבוּ אֶת קִרְבָּנֵכֶם: ויקרא א ב

גליון הש"ס

גכ' ואין בנות ישראל נספכות עיין מנחות דף 35 ע"ב תד"ה ידו: תוס' ד"ה הא ר"י וכו' [ובתורות לבדק על מ"ע שהוז' עיין בטהרת אשכנזי ספ"ג דטוה: בא"ד דאע"ג דסובא פטור מדאורייתא מדרבנן מיהא חייב. עיין מגילה דף כד ע"א תד"ה מי שלא רחא:

הגהות הגר"א

[א] גכ' (בשבת ואין נזיר לומר) תל"מ (לגיוסות הרי"ף והגאונים): [ב] שם (אלמא כד ער לא אמרינן תקעו) תל"מ וי"ב והדר מני ביום טוב ב"ט אין בשבת לא כ"ה גינסת הרי"ף והגאונים:

מוסף רש"י

הא נשים מעכבין. אע"ג דלא חולן וי"ט הוא כדמי דבי שמואל (לעיל טז:) ילאו תקיעת שופר ודדית הפת שהיא חממה ואינה מלאכה, מיהו נגלות כמסופות (ערובין 38:). דבר אל בני ישראל וסמך. אדם כי יקריב מנחם קרבן לה', וכתיב בזההו ענינא וסמך (חגיגה 10:). נשים סומכות רשות. ואע"ג דלא מייחייב, ולא אמרינן עבודה עובדת בקדשים (חולין 9ה:).

יום טוב פרק רביעי ראש השנה

ואין חוסכים אוסו. אס כל לתקנו לא דדבר שהוא משום שבות כלי שאין דרכו לחתוך צו שופרות כגון מגלל שרפ"א בלע"ז דמיקון כללחר יד הוא ואין צו אלא משום שבות: **סכינא**. דדרכו צנך והוי מלאכה גמורה: תינוקות הוא דלא מעכבין דבעי לתווכייהו:

הא נשים מעכבין. דפטורות לגמרי דמלות עשה שהזמן גרמא הוא וכי תקעי איכא כל מוסיקא: **בני ישראל סומכין**. דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם אדם כי יקריב מנחם וגו' וכתיב בזההו ענין וסמך ידו וגו': **סומכות רשות**. אלמא אף על גב דפטרניהו קרא ליכא איסורא וה"ה למלות עשה שהזמן גרמא: קטן

יין מותר כדי לצחצחו **מי רגלים אסור מפני הכבוד: אין מעכבין את התינוקות מלתקוע:** הא נשים מעכבין והתניא ^[א]אין מעכבין לא את הנשים ולא את התינוקות מלתקוע ביום טוב אמר אביי ל"ק הא רבי יהודה הא רבי יוסי ורבי שמעון ^גדתניא ^ידבר אל בני ישראל ^{יב}בני ישראל סומכין ^{יג}ואין בנות ישראל סומכות דברי ^{יד}רבי יהודה רבי יוסי ורבי שמעון אומרים נשים סומכות רשות: אבל מתעסקין בהם עד שילמדו: אמר רבי אלעזר יאפילו בשבת תנ"ה ^{יז}מתעסקין בהן עד שילמדו אפילו בשבת ואין מעכבין התינוקות מלתקוע ^{יח}[א] בשבת ואין צריך לומר ביום טוב הא גופא קשיא אמרת מתעסקין בהן עד שילמדו ואפילו בשבת ^{יט}[א] אלמא לכתחלה אמרינן תקעו והדר תנא אין מעכבין עכובא הוא דלא מעכבין הא לכתחלה לא אמרינן תקעו לא קשיא כאן בקטן

שמע מינה דמחייבין ומשני משום דקסברי מנה זומן הזה דרבנן אבל ממנה שהיו מצרכין לא מדקדק מידי שמע מינה היכי דפטירי שיי לצרכי ומשום דמבדק ברכה שאינה זריכה וקעבר משום כל תשא ליכא דהאיא דרשה דרבנן דהא אמר בפרק מי שמתו (ברכות דף כה.) ספק קרא חמת ויניב ספק לא קרא חוזר וקורא ולא אסרינן מספק משום לא תשא ומוציא שם שמים לבטלה דאסרינן בפ"ק דתמורה (דף ג. ד.) מדכתיב את ה' אלהיך תירא הני מילי בלא ברכה ומיהו אין כל כך רחיה מסומא לאשה ^אדע"ג דסומא פטור מדאורייתא מדרבנן מיהו חייב כדמוכח והיא דערבי פסחים דמשני קסברי רב שמש ורב יוסף מנה זומן הזה דרבנן ולכן היו יכולין להוציא אחרים ש"מ דאינהו נמי מדרבנן וכיון דמחייבי מדרבנן יכולין לצרך כמו צנר חנוכה וכל מלות דרבנן ומיהו יש לדחות דרשות יכול להוציא צר חיובא דרבנן כמו קטן דמבדק לאביו בפרק מי שמתו (ברכות דף כ:.) ועולה למנין שבעה ומוציא אחרים ידי חובתן במגילה לר' יהודה דתמן במגילה (דף יט.) אבל יש לדקדק דמתנן בפרק הקורא את המגילה עומד (שם דף כד. ושם) ר' יהודה אומר כל שלא ראה מאורות מימיו לא יפרוס על שמע משמע הא רחא אף על גב דנסתמו עיניו פורס ואמאי והא פוטר רבי יהודה סומא מכל המלות שבתורה בפרק החובל (צ"ק דף פו.) אבל אי מדרבנן חייב ינחא ומש"ה היה שמה רב יוסף במאי דמדאורייתא לא מיפקד ועביד משום הכי היה יכול לצרך בכל מלות ויכול לומר וזונו כיון דמחייב מדרבנן כדקאמר בפ' במה מדליקין (שם דף כג.) היכן זונו מלא תסור אבל אשה אפילו מדרבנן לא מייחייב' אמלות עשה שהזמן גרמא כדמוכח בפרק מי שמתו (ברכות דף כ:.) גבי נשים חייבות בקדוש היום דבעי למימרא מדרבנן ופריך עלה [דא"כ] כל מלות עשה שהזמן גרמא ייחייבו מדרבנן ולענין סוכה מוכח בזההי בריש סוכה (דף 3:.) דאשה מדרבנן לא מייחייבא היכי אמרה וזונו ומיהו צירושלמי משני שניוא אחרינא אקושא דרבי יהודה אדרי' יהודה דכל שלא ראה מאורות דפריך לה צירושלמי ומשני לה ביושב צבית אופל כך איז אומר היושב צבית אופל לא יפרוס על שמע משמע שר"ל שלא ראה מאורות מימיו שנולד במערה ואינו סומא ובמגילה נמי פריך לה צירושל' עלה דההיא ואין גרסות הירושל' מכוונות לא צמכות ולא במגילה ומיהו בגמ' דין במגילה (דף כד:) לא משמע הכי אלא משמע דמיייר בסומא ממש דמפרש טעמא דר' יהודה משום דאינו נהנה מן המאורות ומפרש ורבנן אית ליה הנאה כר' יוסי שראה סומא ואבוקה צידו ואמר לו בני אבוקה זו למה אמר לו כל זמן שאבוקה זו צידי רואין אותי בני אדם ומוציילם אותי מן הפחמים ומן הצרכנים וצאדם שרואה יפה אלא שנולד במערה ולא ראה מאורות מעולם לא שייך האי טעמא ולפי מה שפי' דסומא חייב מדרבנן ואשה פטורה יש ליתן טעם בדבר דהחמירו רבנן בסומא משום דהוי מינא דבר חיובא ועוד שלא יראה כנכרי דאם פטרת ליה בכל מלות נמא' דאינו נוהג בתורת ישראל כלל אבל אשה אי פטרת לה בכל מלות עשה שהזמן גרמא יש עדיין מלות דמחייבת בהו ור"י צ"ר יהודה מציא רחיה דנשים מצרכות על כל מלות עשה שהזמן גרמא מדרמרינן (מגילה דף כג.) הכל עולה למנין שבעה ואפי' אשה ואפי' קטן ואע"ג דאשה אינה מצווה לעסוק בתורה כדאמר בפרק קמא דקדושין (דף לה.) וצריש בכל מערבין (עירובין 8.) ואור"ת דאין זו רחיה דברכת התורה לפניה ולאחריה לאו משום תלמוד תורה שאפילו צרך ברכת הערב נא או נפטר בזהבה רבה חוזר ומבדק מדע במקום שאין לוי כהן קורא במקום לוי ומבדק אע"פ שכבר צרך בקריאה ראשונה ועוד דאיכא למימר דהא דאשה עולה היינו באמנע שלא היו רגילים לצרך כדאימא בפרק הקורא את המגילה עומד (דף כה.) תנא פותח מבדק לפניה וחוסם מבדק לאחריה והאידנא כולהו מצרכין גזירה משום הנכנסים ומשום היוצאים ומיהו עולין למנין שבעה משמע בסוף שבעה ומקטן דמבדק ברכת המזון אף על פי שהוא פטור אין רחיה לאשה דקטן צא לכלל חיוב וחיבי לחנכו ואינו מוזהר על לא תשא"י: **תניא נמי הכי מתעסקים בהם**. שני גרסות כתובים ומתוך פ"ה משמע שכן היה הגירסא מתעסקין בהן עד שילמדו אפילו בשבת ואין מעכבין התינוקות מלתקוע בשבת ואין צריך לומר ב"ט הא גופא קשיא אמרת מתעסקין עד שילמדו אפילו בשבת אלמא לכתחילה אמרי' ^א [תקעו] והדר מני אין מעכבים עיכוזי הוא דלא מעכבין הא לכתחילה לא אמרינן זילו תקעו ל"ק כאן בקטן שהגיע לחינוך כאן בקטן שלא הגיע לחינוך ופי' בקונטרס שהגיע לחינוך מתעסקים בהן עד שילמדו וכ"ש שאין מעכבים ודבר תימה הוא האין יכול לומר דבקטן שהגיע לחינוך מתעסקים ואפילו בשבת והלא אין מלות היום בשופר ועוד דגבי קטן שלא הגיע לחינוך קתני אין מעכבים מלתקוע בשבת אבל לכתחילה לא אמאי הא אפילו בהגיע לחינוך שרי להתעסק צו כדי שילמדו ומיהו י"ל לפי' דהאי לכתחילה לא אמרי' להו תקעו היינו דאין צריך לומר להם תקעו דלא מחייב ללמדו כיון דלא הגיעו לחינוך אבל איסורא ליכא וגרסה לי איפכא דקטן שהגיע לחינוך אין מעכבים בשבת אבל לכתחילה לא אמרינן להו תקעו כיון דאיכא איסורא דרבנן ומכל מקום לא מחייב להפרישו דאי לא שבת היה מלות היום בשופר וקטן שלא הגיע לחינוך מתעסקים כלומר שרי להתעסק אפילו בשבת ולאו משום דמחייב להתעסק וגירסא אחרת בכתבו בספרים מוכחא כפירוש זה שכתב בהן עד שילמדו אפילו בשבת ואין מעכבין את התינוקות מלתקוע ב"ט הא בשבת מעכבים הא אמרת רישא אפי' בשבת אין מעכבים ל"ק כאן בקטן שהגיע לחינוך ואע"ג דתניא ביצמות בפ' חרש (דף קד.) לא יאמר אדם לתינוק הבא לי מפתח הבא לי חותם אלא מניחו תולש ומניחו וזרק ומוקי לה אצ"י תולש בעצ"ך שאינו נקוב וזרק בכרמלית דרבנן כי היכי דלא תפסוט מינה דקטן אוכל נבילות אין צ"ד מצוין להפרישו משמע דאיסורא דרבנן נמי לא ספיין ליה צידים מכל מקום שרי להתעסק צו לתקוע אפי' בשבת כיון דזמנין איכא מנחה בתקיעת שופר ולא דמי לשאר איסורים וכמו שפי' מוכח בריש ערכין (דף 3: ושם) דההיא דמעכבים מתוקמא בהגיע לחינוך דאמרינן התם הכל חייבים בתקיעת שופר לאתויי קטן שהגיע לחינוך דמנן אין מעכבין התינוקות לתקוע:

תניא נמי הכי מתעסקים בהם. שני גרסות כתובים ומתוך פ"ה משמע שכן היה הגירסא מתעסקין בהן עד שילמדו אפילו בשבת ואין מעכבין התינוקות מלתקוע בשבת ואין צריך לומר ב"ט הא גופא קשיא אמרת מתעסקין עד שילמדו אפילו בשבת אלמא לכתחילה אמרי' ^א [תקעו] והדר מני אין מעכבים עיכוזי הוא דלא מעכבין הא לכתחילה לא אמרינן זילו תקעו ל"ק כאן בקטן שהגיע לחינוך כאן בקטן שלא הגיע לחינוך ופי' בקונטרס שהגיע לחינוך מתעסקים בהן עד שילמדו וכ"ש שאין מעכבים ודבר תימה הוא האין יכול לומר דבקטן שהגיע לחינוך מתעסקים ואפילו בשבת והלא אין מלות היום בשופר ועוד דגבי קטן שלא הגיע לחינוך קתני אין מעכבים מלתקוע בשבת אבל לכתחילה לא אמאי הא אפילו בהגיע לחינוך שרי להתעסק צו כדי שילמדו ומיהו י"ל לפי' דהאי לכתחילה לא אמרי' להו תקעו היינו דאין צריך לומר להם תקעו דלא מחייב ללמדו כיון דלא הגיעו לחינוך אבל איסורא ליכא וגרסה לי איפכא דקטן שהגיע לחינוך אין מעכבים בשבת אבל לכתחילה לא אמרינן להו תקעו כיון דאיכא איסורא דרבנן ומכל מקום לא מחייב להפרישו דאי לא שבת היה מלות היום בשופר וקטן שלא הגיע לחינוך מתעסקים כלומר שרי להתעסק אפילו בשבת ולאו משום דמחייב להתעסק וגירסא אחרת בכתבו בספרים מוכחא כפירוש זה שכתב בהן עד שילמדו אפילו בשבת ואין מעכבין את התינוקות מלתקוע ב"ט הא בשבת מעכבים הא אמרת רישא אפי' בשבת אין מעכבים ל"ק כאן בקטן שהגיע לחינוך ואע"ג דתניא ביצמות בפ' חרש (דף קד.) לא יאמר אדם לתינוק הבא לי מפתח הבא לי חותם אלא מניחו תולש ומניחו וזרק ומוקי לה אצ"י תולש בעצ"ך שאינו נקוב וזרק בכרמלית דרבנן כי היכי דלא תפסוט מינה דקטן אוכל נבילות אין צ"ד מצוין להפרישו משמע דאיסורא דרבנן נמי לא ספיין ליה צידים מכל מקום שרי להתעסק צו לתקוע אפי' בשבת כיון דזמנין איכא מנחה בתקיעת שופר ולא דמי לשאר איסורים וכמו שפי' מוכח בריש ערכין (דף 3: ושם) דההיא דמעכבים מתוקמא בהגיע לחינוך דאמרינן התם הכל חייבים בתקיעת שופר לאתויי קטן שהגיע לחינוך דמנן אין מעכבין התינוקות לתקוע:

^א [תקעו] והדר מני אין מעכבים עיכוזי הוא דלא מעכבין הא לכתחילה לא אמרינן זילו תקעו ל"ק כאן בקטן שהגיע לחינוך כאן בקטן שלא הגיע לחינוך ואע"ג דתניא ביצמות בפ' חרש (דף קד.) לא יאמר אדם לתינוק הבא לי מפתח הבא לי חותם אלא מניחו תולש ומניחו וזרק ומוקי לה אצ"י תולש בעצ"ך שאינו נקוב וזרק בכרמלית דרבנן כי היכי דלא תפסוט מינה דקטן אוכל נבילות אין צ"ד מצוין להפרישו משמע דאיסורא דרבנן נמי לא ספיין ליה צידים מכל מקום שרי להתעסק צו לתקוע אפי' בשבת כיון דזמנין איכא מנחה בתקיעת שופר ולא דמי לשאר איסורים וכמו שפי' מוכח בריש ערכין (דף 3: ושם) דההיא דמעכבים מתוקמא בהגיע לחינוך דאמרינן התם הכל חייבים בתקיעת שופר לאתויי קטן שהגיע לחינוך דמנן אין מעכבין התינוקות לתקוע:

יום טוב פרק רביעי ראש השנה

הא רבי יהודה הא רבי יוסי. אומר ר"ת אע"ג דסתם מתניתין כרבי יהודה הלכה כר' יוסי דנימוקו עמו ומעשה רב דהמואל תפלין (עירובין דף 15: ושם) מיכל צת שאול היתה מנחת תפלין ואשמו של יונה שהיתה עולה לרגל וההוא עוזאל דפרק אין דורשין (חגיגה

דף טז: ושם) דהבאנוהו לעזרת נשים וסמכו עליו נשים כדי לעשות נחת רוח לנשים ^אומותרות לצרך על מלות עשה שהזמן גרמא אע"ג דפטורות בהן דבר המנחה ההיא ומתעסקות מצרכת ומדע דאמרינן פרק החובל (צ"ק דף פו.) אמר רב יוסף מעיקרא אמרי מאן דאמר הלכה כרבי יהודה עבדינא יומא טבא לרבנן דלא מיפקדנא ועבדינא ואם במקום דפטור מן הדבר ועושהו אסור מלצרך אס מן אמאי עבדינא יומא טבא והלא היה מפסיד צרכות זליות ולולג ותפילין ומגילה וגר חנוכה וסוכה והצדלה וקדוש היום וזרכות של ק"ש שחרית וערבית וכל הצרכות כולן ואמרינן בפ' המניח (שם דף ג.) האי מאן דבעי למיהוי חסידא ליקיים מילי דצרכות ועוד אמרינן פרק ערבי פסחים (פסחים דף קטז:) סומא פטור מלומר ההגדה ופריך מרב יוסף ורב ששת דהוי אמרי אגדתא כל חד וחד צבייתיה ומדמוציא אחרים ידי חובתן

שמע מינה דמחייבין ומשני משום דקסברי מנה זומן הזה דרבנן אבל ממנה שהיו מצרכין לא מדקדק מידי שמע מינה היכי דפטירי שיי לצרכי ומשום דמבדק ברכה שאינה זריכה וקעבר משום כל תשא ליכא דההיא דרשה דרבנן דהא אמר בפרק מי שמתו (ברכות דף כה.) ספק קרא חמת ויניב ספק לא קרא חוזר וקורא ולא אסרינן מספק משום לא תשא ומוציא שם שמים לבטלה דאסרינן בפ"ק דתמורה (דף ג. ד.) מדכתיב את ה' אלהיך תירא הני מילי בלא ברכה ומיהו אין כל כך רחיה מסומא לאשה ^אדע"ג דסומא פטור מדאורייתא מדרבנן מיהו חייב כדמוכח והיא דערבי פסחים דמשני קסברי רב שמש ורב יוסף מנה זומן הזה דרבנן ולכן היו יכולין להוציא אחרים ש"מ דאינהו נמי מדרבנן וכיון דמחייבי מדרבנן יכולין לצרך כמו צנר חנוכה וכל מלות דרבנן ומיהו יש לדחות דרשות יכול להוציא צר חיובא דרבנן כמו קטן דמבדק לאביו בפרק מי שמתו (ברכות דף כ:.) ועולה למנין שבעה ומוציא אחרים ידי חובתן במגילה לר' יהודה דתמן במגילה (דף יט.) אבל יש לדקדק דמתנן בפרק הקורא את המגילה עומד (שם דף כד. ושם) ר' יהודה אומר כל שלא ראה מאורות מימיו לא יפרוס על שמע משמע הא רחא אף על גב דנסתמו עיניו פורס ואמאי והא פוטר רבי יהודה סומא מכל המלות שבתורה בפרק החובל (צ"ק דף פו.) אבל אי מדרבנן חייב ינחא ומש"ה היה שמה רב יוסף במאי דמדאורייתא לא מיפקד ועביד משום הכי היה יכול לצרך בכל מלות ויכול לומר וזונו כיון דמחייב מדרבנן כדקאמר בפ' במה מדליקין (שם דף כג.) היכן זונו מלא תסור אבל אשה אפילו מדרבנן לא מייחייב' אמלות עשה שהזמן גרמא כדמוכח בפרק מי שמתו (ברכות דף כ:.) גבי נשים חייבות בקדוש היום דבעי למימרא מדרבנן ופריך עלה [דא"כ] כל מלות עשה שהזמן גרמא ייחייבו מדרבנן ולענין סוכה מוכח בזההי בריש סוכה (דף 3:.) דאשה מדרבנן לא מייחייבא היכי אמרה וזונו ומיהו צירושלמי משני שניוא אחרינא אקושא דרבי יהודה אדרי' יהודה דכל שלא ראה מאורות דפריך לה צירושלמי ומשני לה ביושב צבית אופל כך איז אומר היושב צבית אופל לא יפרוס על שמע משמע שר"ל שלא ראה מאורות מימיו שנולד במערה ואינו סומא ובמגילה נמי פריך לה צירושל' עלה דההיא ואין גרסות הירושל' מכוונות לא צמכות ולא במגילה ומיהו בגמ' דין במגילה (דף כד:) לא משמע הכי אלא משמע דמיייר בסומא ממש דמפרש טעמא דר' יהודה משום דאינו נהנה מן המאורות ומפרש ורבנן אית ליה הנאה כר' יוסי שראה סומא ואבוקה צידו ואמר לו בני אבוקה זו למה אמר לו כל זמן שאבוקה זו צידי רואין אותי בני אדם ומוציילם אותי מן הפחמים ומן הצרכנים וצאדם שרואה יפה אלא שנולד במערה ולא ראה מאורות מעולם לא שייך האי טעמא ולפי מה שפי' דסומא חייב מדרבנן ואשה פטורה יש ליתן טעם בדבר דהחמירו רבנן בסומא משום דהוי מינא דבר חיובא ועוד שלא יראה כנכרי דאם פטרת ליה בכל מלות נמא' דאינו נוהג בתורת ישראל כלל אבל אשה אי פטרת לה בכל מלות עשה שהזמן גרמא יש עדיין מלות דמחייבת בהו ור"י צ"ר יהודה מציא רחיה דנשים מצרכות על כל מלות עשה שהזמן גרמא מדרמרינן (מגילה דף כג.) הכל עולה למנין שבעה ואפי' אשה ואפי' קטן ואע"ג דאשה אינה מצווה לעסוק בתורה כדאמר בפרק קמא דקדושין (דף לה.) וצריש בכל מערבין (עירובין 8.) ואור"ת דאין זו רחיה דברכת התורה לפניה ולאחריה לאו משום תלמוד תורה שאפילו צרך ברכת הערב נא או נפטר בזהבה רבה חוזר ומבדק מדע במקום שאין לוי כהן קורא במקום לוי ומבדק אע"פ שכבר צרך בקריאה ראשונה ועוד דאיכא למימר דהא דאשה עולה היינו באמנע שלא היו רגילים לצרך כדאימא בפרק הקורא את המגילה עומד (דף כה.) תנא פותח מבדק לפניה וחוסם מבדק לאחריה והאידנא כולהו מצרכין גזירה משום הנכנסים ומשום היוצאים ומיהו עולין למנין שבעה משמע בסוף שבעה ומקטן דמבדק ברכת המזון אף על פי שהוא פטור אין רחיה לאשה דקטן צא לכלל חיוב וחיבי לחנכו ואינו מוזהר על לא תשא"י: **תניא נמי הכי מתעסקים בהם**. שני גרסות כתובים ומתוך פ"ה משמע שכן היה הגירסא מתעסקין בהן עד שילמדו אפילו בשבת ואין מעכבין התינוקות מלתקוע בשבת ואין צריך לומר ב"ט הא גופא קשיא אמרת מתעסקין עד שילמדו אפילו בשבת אלמא לכתחילה אמרי' ^א [תקעו] והדר מני אין מעכבים עיכוזי הוא דלא מעכבין הא לכתחילה לא אמרינן זילו תקעו ל"ק כאן בקטן שהגיע לחינוך כאן בקטן שלא הגיע לחינוך ופי' בקונטרס שהגיע לחינוך מתעסקים בהן עד שילמדו וכ"ש שאין מעכבים ודבר תימה הוא האין יכול לומר דבקטן שהגיע לחינוך מתעסקים ואפילו בשבת והלא אין מלות היום בשופר ועוד דגבי קטן שלא הגיע לחינוך קתני אין מעכבים מלתקוע בשבת אבל לכתחילה לא אמאי הא אפילו בהגיע לחינוך שרי להתעסק צו כדי שילמדו ומיהו י"ל לפי' דהאי לכתחילה לא אמרי' להו תקעו היינו דאין צריך לומר להם תקעו דלא מחייב ללמדו כיון דלא הגיעו לחינוך אבל איסורא ליכא וגרסה לי איפכא דקטן שהגיע לחינוך אין מעכבים בשבת אבל לכתחילה לא אמרינן להו תקעו כיון דאיכא איסורא דרבנן ומכל מקום לא מחייב להפרישו דאי לא שבת היה מלות היום בשופר וקטן שלא הגיע לחינוך מתעסקים כלומר שרי להתעסק אפילו בשבת ולאו משום דמחייב להתעסק וגירסא אחרת בכתבו בספרים מוכחא כפירוש זה שכתב בהן עד שילמדו אפילו בשבת ואין מעכבין את התינוקות מלתקוע ב"ט הא בשבת מעכבים הא אמרת רישא אפי' בשבת אין מעכבים ל"ק כאן בקטן שהגיע לחינוך ואע"ג דתניא ביצמות בפ' חרש (דף קד.) לא יאמר אדם לתינוק הבא לי מפתח הבא לי חותם אלא מניחו תולש ומניחו וזרק ומוקי לה אצ"י תולש בעצ"ך שאינו נקוב וזרק בכרמלית דרבנן כי היכי דלא תפסוט מינה דקטן אוכל נבילות אין צ"ד מצוין להפרישו משמע דאיסורא דרבנן נמי לא ספיין ליה צידים מכל מקום שרי להתעסק צו לתקוע אפי' בשבת כיון דזמנין איכא מנחה בתקיעת שופר ולא דמי לשאר איסורים וכמו שפי' מוכח בריש ערכין (דף 3: ושם) דההיא דמעכבים מתוקמא בהגיע לחינוך דאמרינן התם הכל חייבים בתקיעת שופר לאתויי קטן שהגיע לחינוך דמנן אין מעכבין התינוקות לתקוע:

^א [תקעו] והדר מני אין מעכבים עיכוזי הוא דלא מעכבין הא לכתחילה לא אמרינן זילו תקעו ל"ק כאן בקטן שהגיע לחינוך כאן בקטן שלא הגיע לחינוך ואע"ג דתניא ביצמות בפ' חרש (דף קד.) לא יאמר אדם לתינוק הבא לי מפתח הבא לי חותם אלא מניחו תולש ומניחו וזרק ומוקי לה אצ"י תולש בעצ"ך שאינו נקוב וזרק בכרמלית דרבנן כי היכי דלא תפסוט מינה דקטן אוכל נבילות אין צ"ד מצוין להפרישו משמע דאיסורא דרבנן נמי לא ספיין ליה צידים מכל מקום שרי להתעסק צו לתקוע אפי' בשבת כיון דזמנין איכא מנחה בתקיעת שופר ולא דמי לשאר איסורים וכמו שפי' מוכח בריש ערכין (דף 3: ושם) דההיא דמעכבים מתוקמא בהגיע לחינוך דאמרינן התם הכל חייבים בתקיעת שופר לאתויי קטן שהגיע לחינוך דמנן אין מעכבין התינוקות לתקוע:

^א [תקעו] והדר מני אין מעכבים עיכוזי הוא דלא מעכבין הא לכתחילה לא אמרינן זילו תקעו ל"ק כאן בקטן שהגיע לחינוך כאן בקטן שלא הגיע לחינוך ואע"ג דתניא ביצמות בפ' חרש (דף קד.) לא יאמר אדם לתינוק הבא לי מפתח הבא לי חותם אלא מניחו תולש ומניחו וזרק ומוקי לה אצ"י תולש בעצ"ך שאינו נקוב וזרק בכרמלית דרבנן כי היכי דלא תפסוט מינה דקטן אוכל נבילות אין צ"ד מצוין להפרישו משמע דאיסורא דרבנן נמי לא ספיין ליה צידים מכל מקום שרי להתעסק צו לתקוע אפי' בשבת כיון דזמנין איכא מנחה בתקיעת שופר ולא דמי לשאר איסורים וכמו שפי' מוכח בריש ערכין (דף 3: ושם) דההיא דמעכבים מתוקמא בהגיע לחינוך דאמרינן התם הכל חייבים בתקיעת שופר לאתויי קטן שהגיע לחינוך דמנן אין מעכבין התינוקות לתקוע:

^א [תקעו] והדר מני אין מעכבים עיכוזי הוא דלא מעכבין הא לכתחילה לא אמרינן זילו תקעו ל"ק כאן בקטן שהגיע לחינוך כאן בקטן שלא הגיע לחינוך ואע"ג דתניא ביצמות בפ' חרש (דף קד.) לא יאמר אדם לתינוק הבא לי מפתח הבא לי חותם אלא מניחו תולש ומניחו וזרק ומוקי לה אצ"י תולש בעצ"ך שאינו נקוב וזרק בכרמלית דרבנן כי היכי דלא תפסוט מינה דקטן אוכל נבילות אין צ"ד מצוין להפרישו משמע דאיסורא דרבנן נמי לא ספיין ליה צידים מכל מקום שרי להתעסק צו לתקוע אפי' בשבת כיון דזמנין איכא מנחה בתקיעת שופר ולא דמי לשאר איסורים וכמו שפי' מוכח בריש ערכין (דף 3: ושם) דההיא דמעכבים מתוקמא בהגיע לחינוך דאמרינן התם הכל חייבים בתקיעת שופר לאתויי קטן שהגיע לחינוך דמנן אין מעכבין התינוקות לתקוע:

^א [תקעו] והדר מני אין מעכבים עיכוזי הוא דלא מעכבין הא לכתחילה לא אמרינן זילו תקעו ל"ק כאן בקטן שהגיע לחינוך כאן בקטן שלא הגיע לחינוך ואע"ג דתניא ביצמות בפ' חרש (דף קד.) לא יאמר אדם לתינוק הבא לי מפתח הבא לי חותם אלא מניחו תולש ומניחו וזרק ומוקי לה אצ"י תולש בעצ"ך שאינו נקוב וזרק בכרמלית דרבנן כי היכי דלא תפסוט מינה דקטן אוכל נבילות אין צ"ד מצוין להפרישו משמע דאיסורא דרבנן נמי לא ספיין ליה צידים מכל מקום שרי להתעסק צו לתקוע אפי' בשבת כיון דזמנין איכא מנחה בתקיעת שופר ולא דמי לשאר איסורים וכמו שפי' מוכח בריש ערכין (דף 3: ושם) דההיא דמעכבים מתוקמא בהגיע לחינוך דאמרינן התם הכל חייבים בתקיעת שופר לאתויי קטן שהגיע לחינוך דמנן אין מעכבין התינוקות לתקוע:

^א [תקעו] והדר מני אין מעכבים עיכוזי הוא דלא מעכבין הא לכתחילה לא אמרינן זילו תקעו ל"ק כאן בקטן שהגיע לחינוך כאן בקטן שלא הגיע לחינוך ואע"ג דתניא ביצמות בפ' חרש (דף קד.) לא יאמר אדם לתינוק הבא לי מפתח הבא לי חותם אלא מניחו תולש ומניחו וזרק ומוקי לה אצ"י תולש בעצ"ך שאינו נקוב וזרק בכרמלית דרבנן כי היכי דלא תפסוט מינה דקטן אוכל נבילות אין צ"ד מצוין להפרישו משמע דאיסורא דרבנן נמי לא ספיין ליה צידים מכל מקום שרי להתעסק צו לתקוע אפי' בשבת כיון דזמנין איכא מנחה בתקיעת שופר ולא דמי לשאר איסורים וכמו שפי' מוכח בריש ערכין (דף 3: ושם) דההיא דמעכבים מתוקמא בהגיע לחינוך דאמרינן התם הכל חייבים בתקיעת שופר לאתויי קטן שהגיע לחינוך דמנן אין מעכבין התינוקות לתקוע:

^א [תקעו] והדר מני אין מעכבים עיכוזי הוא דלא מעכבין הא לכתחילה לא אמרינן זילו תקעו ל"ק כאן בקטן שהגיע לחינוך כאן בקטן שלא הגיע לחינוך ואע"ג דתניא ביצמות בפ' חרש (דף קד.) לא יאמר אדם לתינוק הבא לי מפתח הבא לי חותם אלא מניחו תולש ומניחו וזרק ומוקי לה אצ"י תולש בעצ"ך שאינו נקוב וזרק בכרמלית דרבנן כי היכי דלא תפסוט מינה דקטן אוכל נבילות אין צ"ד מצוין להפרישו משמע דאיסורא דרבנן נמי לא ספיין ליה צידים מכל מקום שרי להתעסק צו לתקוע אפי' בשבת כיון דזמנין איכא מנחה בתקיעת שופר ולא דמי לשאר איסורים וכמו שפי' מוכח בריש ערכין (דף 3: ושם) דההיא דמעכבים מתוקמא בהגיע לחינוך דאמרינן התם הכל חייבים בתקיעת שופר לאתויי קטן שהגיע לחינוך דמנן אין מעכבין התינוקות לתקוע:

^א [תקעו] והדר מני אין מעכבים עיכוזי הוא דלא מעכבין הא לכתחילה לא אמרינן זילו תקעו ל"ק כאן בקטן שהגיע לחינוך כאן בקטן שלא הגיע לחינוך ואע"ג דתניא ביצמות בפ' חרש (דף קד.) לא יאמר אדם לתינוק הבא לי מפתח הבא לי חותם אלא מניחו תולש ומניחו וזרק ומוקי לה אצ"י תולש בעצ"ך שאינו נקוב וזרק בכרמלית דרבנן כי היכי דלא תפסוט מינה דקטן אוכל נבילות אין צ"ד מצוין להפרישו משמע דאיסורא דרבנן נמי לא ספיין ליה צידים מכל מקום שרי להתעסק צו לתקוע אפי' בשבת כיון דזמנין איכא מנחה בתקיעת שופר ולא דמי לשאר איסורים וכמו שפי' מוכח בריש ערכין (דף 3: ושם) דההיא דמעכבים מתוקמא בהגיע לחינוך דאמרינן התם הכל חייבים בתקיעת שופר לאתויי קטן שהגיע לחינוך דמנן אין מעכבין התינוקות לתקוע:

^א [תקעו] והדר מני אין מעכבים עיכוזי הוא דלא מעכבין הא לכתחילה לא אמרינן זילו תקעו ל"ק כאן בקטן שהגיע לחינוך כאן בקטן שלא הגיע לחינוך ואע"ג דתניא ביצמות בפ' חרש (דף קד.) לא יאמר אדם לתינוק הבא לי מפתח הבא לי חותם אלא מניחו תולש ומניחו וזרק ומוקי לה אצ"י תולש בעצ"ך שאינו נקוב וזרק בכרמלית דרבנן כי היכי דלא תפסוט מינה דקטן אוכל נבילות אין צ"ד מצוין להפרישו משמע דאיסורא דרבנן נמי לא ספיין ליה צידים מכל מקום שרי להתעסק צו לתקוע אפי' בשבת כיון דזמנין איכא מנחה בתקיעת שופר ולא דמי לשאר איסורים וכמו שפי' מוכח בריש ערכין (דף 3: ושם) דההיא דמעכבים מתוקמא בהגיע לחינוך דאמרינן התם הכל חייבים בתקיעת שופר לאתויי קטן שהגיע לחינוך דמנן אין מעכבין התינוקות לתקוע:

^א [תקעו] והדר מני אין מעכבים עיכוזי הוא דלא מעכבין הא לכתחילה לא אמרינן זילו תקעו ל"ק כאן בקטן שהגיע לחינוך כאן בקטן שלא הגיע לחינוך ואע"ג דתניא ביצמות בפ' חרש (דף קד.) לא יאמר אדם לתינוק הבא לי מפתח הבא לי חותם אלא מניחו תולש ומניחו וזרק ומוקי לה אצ"י תולש בעצ"ך שאינו נקוב וזרק בכר